

Tukkumarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumin pöytäkirja 9.9.2024

Aika 9.9.2024 klo 12.45–15.24

Paikka Fingridin toimisto, Lökkisepäntie 21

Läsnä	Teemu Väre Päivi Karppanen Jaakko Luokkamäki Jarmo Lapakko Tuomas Pulkkinen Jari Nykänen Jari Aurojärvi Henri Kemppe Seppo Nurminen Marina Nordström	Fingrid Oyj Fingrid Oyj Caruna Oy EPV Energia Oy eSett Oy Paikallisvoima ry PD Power Oy UPM Energy Oy Volve Oy Fingrid Oyj (kohdan X)
-------	---	--

Poissa	Miia Miettinen Janne Kauppi Anssi Toura Teemu Kokki	Energiateollisuus ry Energiateollisuus ry Helen Oy Fingrid Datahub Oy
--------	--	--

1 Asialista**1.1 Kokouksen avaus ja agenda**

Päivi avasi kokouksen klo 12.45 ja esitteli agendan.

1.2 Tilannekatsaus: Tasehallintahanke / Marina Nordström

Marina kertoi siirtymästä ACE-malliin. Tulevaisuudessa jokainen verkkoyhtiö on nykyistä enemmän vastuussa oman taseensa tasapainottamisesta. Suomi on keskittynyt ennen kaikkea reservien riittävyyden varmistamiseen. Tulevaisuudessa reservikapasiteettia tullaan hankkimaan entistä enemmän.

Tasehallintahankkeeseen kuuluvat aFRR- ja mFRR-reservit, mutta ei nopeammat reservit.

Marina esitteli lähihistorian sekä tulevaisuuden markkinamuutoksia. Nyt eletään isojen muutosten aikoja. Marina varmisti, että päivän sisäinen jatkuva kaupankäynti sekä huutokaupat ovat muuttumassa samaan aikaan 15 minuuttiin.

Viimeisimmän tiedon mukaan PICASSO-liityntä toteutuu marraskuussa 2024. Alkuun Suomi on saareke PICASSO:ssa, mutta Viron liittyttyä PICASSO:on, Suomesta on mahdollista tehdä rajat ylittävää kauppaa.

Markkinainnovaatiot (MAX) / Päivi Karppanen

17.9.2024

Julkinen

Tasepoikkeaman hinnoittelu ja aFRR-komponentin vaikutus hinnoitteluun nyt ja tulevaisuudessa aiheutti keskustelua.

Jari N kyseli tasehallintahankeen viestintäsuunnitelman perään ja miten saadaan viestittyä yhtenäisesti ja kokonaisuus huomioiden.

Tasehallintahankkeella on yhteinen viestintäsuunnitelma, mutta viestintää voi aina parantaa.

Miten jatkossa menee tilanne, kun asiakkaalla on vartin pörssisähkö sopimus (oletus: myyjät tarjoavat näitä) ja asiakkaan mittaus on tunnissa? Jaetaanko tuntikulutus tasaisesti vai kulutusprofiiliin mukaan varteille? Miten tämä näkyy loppukäyttäjälle?

Jari A kyseli mahdollisuutta julkaista aFRR-hintaa reaaliajassa. aFRR-hinnan on nähty vaikuttavan merkittävästi tasepoikkeaman hintaan ja vaikuttaa toimijoiden riskienhallintaan ja käyttäytymiseen.

1.3 Ajankohtaiset

Jari A antoi palautetta Avoimen datan tietoaaineistojen puutteista. Ainakin Suomen kokonaiskulutus-aineistossa on puutteita heinäkuun alussa. Puutteet tiedoissa tai virheelliset tiedot voivat horjuttaa ennustejärjestelmiä, jotka tukeutuvat aineistoihin.

Teemu selvittää, mitä kautta halutaan yhteydenotto Avoimen datan havaintoihin: 1) yleiseen osoitteeseen vai 2) tietoaaineistossa mainituille yhteyshenkilöille
"Jos kysymys koskee jonkun tietyn tietoaaineiston sisältöä, niin on parempi kysyä suoraan yhteyshenkilöltä. Toki jos laittaa yleiseen sähköpostiin niin sieltä sitten ohjataan kysymys tarvittaessa eteenpäin."

1.4 Ajankohtaiset eSett / Tuomas Pulkkinen

Tuomas Pulkkinen kertoi eSettin ajankohtaisista asioista.

Pyritään pitkällä aikavälillä siirtymään CIM-formaatteihin. Keskeisenä ajurina on se, että eBIX-sanomilla ei ole enää kehittävä tahoja [[Fingrid tiedote](#)]. Uutta tiedonvaihtoa tarvitaan mm. itsenäisen aggregoinnin mallin tukemiseen.

eSettillä nykyisin neljä tiedonvaihtokanavaa: SMTP, FCP, ECP ja Web service. Nyt suunnitellaan palveluiden tiivistämistä ja luopumista Web Service -kanavan tarjoamisesta. Kyseisellä kanavalla on vähäinen määrä käyttäjiä.

eSett suunnittelee uutta API-rajapintaa, mikä todennäköisesti tulee olemaan modernimpi REST API -pohjainen.

eSett on ottanut käyttöön uuden asiakasportaalin, josta pääsee näkemään muun muassa aikaisemmat yhteydenotot ja viestinnän eSettin suuntaan.

Markkinainnovaatiot (MAX) / Päivi Karppanen

17.9.2024

Julkinen

1.5 Tiedonvaihdon tiekartta / Päivi

Tuotantosuunnitelmien toimittaminen

Tuotantosuunnitelmien toimittamisen siirtymisessä ECP/EDX-tiedonvaihtoalustan kautta on testiympäristössä asennuksen yhteydessä havaittu tietoturva-avaavuuksia.

Päivi kartoittaa tilanteen tarkemmin ja informoi foorumilaisia.

"Testi-ECP/EDX-alustan asennuksessa toimijan tietoturvaskannaus havaitsi jossain kirjastossa haavoittuvuuden.

Alusta on Entso-E omistuksessa ja järjestelmätoimittaja on Unicorn, joten me raportoimme Unicornille löytyneet haavoittuvuudet.

Huoli oli validi ja haavoittuvuudet ovat aina pahasta, joten varmistimme tilannetta tarkemmin: tietoturva-aukon ei pitäisi olla vaikuttava. Unicorn on ilmoittanut meille seuraavasti: ECCo SP does not parse ETags from "If-Match" or "If-None-Match" request headers, so it is not affected by this vulnerability. The next release will include the fixed Spring Framework version.

ECP on laajasti käytössä Euroopan sähkömarkkinatiedonvaihdossa ja tieto akuutista ongelmasta tai isosta haavoittuvuudesta leviää yleensä nopeasti."

Datahubin tuotantotietojen hyödyntäminen alkuperätakuupalvelussa

Päivi kertoi Datahubin tuotantotietojen hyödyntämisestä alkuperätakuupalvelussa. Jari N taustoitti myös kyseistä kokonaisuutta. Kyseessä on esimerkiksi voimalaitos, josta toimitetaan sarjat Datahubiin ja erikseen EDI-sanomilla Finextralle.

Keskustelussa muistettiin myös tuulipuistot, jotka eivät ole Datahubissa. Niistä toimitetaan tietoja Finextralle, eSettille sekä kantaverkkopalvelulle.

Jari N & Volue jatkoivat ajatusta siitä, että jatkossa Datahubiin kuulumattomien käyttöpaikkojen tuotantotiedot voitaisiin hakea eSettistä.

Teemu totesi, että nykyisellään päivityksiä tuotantoaikasarjoihin sekä eSettin ja Datahubin kautta sallitaan vain tietyssä aikaikkunassa, kun taas alkuperätakuupalvelussa muutoksia voin tehdä takautuvasti pitkälle historiaan. Jari A totesi, että näissä poikkeustapauksissa voisi sitten olla suoraan yhteydessä alkuperätakuurekisterin haltijaan eli Finextraan.

Datahubin valtuutuskäsittelyn alityöryhmä käynnistyi 10.9.2024 ja ryhmää luotsaa Laura Koskikallio.

Reservimarkkinoiden Ediel-tiedonvaihto

Foorumilaiset kertoivat, että kapasiteettimarkkinoilla EDI-sanomien kautta tietoja ovat saaneet muutkin kuin tarjonneet osapuolet. Fingridin pitää varmistaa, kenelle EDI-sanomia lähetetään ja keiden tietoja sanomat sisältävät. Kaikki vastaavat lähetykset pitää mahdollistaa myös jatkossa. Ryhmä oli sitä mieltä, että kapasiteettimarkkinoiden nykyiset EDI-lähetykset olisi hyvä korvata yhdellä CIM-sanomaformaattilla.

Päivi välittää kysymykset eteenpäin ja varmistaa EDI-sanomaliikenteen nykytilan.

Rajapiste- ja tuotantomittaukset

Käytiin pitkä keskustelu rajapiste- ja tuotantomittausten toimittamisesta EDI-sanomina. Kannattaako lähteä muuttamaan nykyistä tiedonvaihtoa? Näkemyksiä tuli puolin ja toisin, mutta yleisesti ottaen asian jatkoselvittämiseen ja vaihtoehtojen haarukointiin tuli vihreää valoa. Kustannus-/hyötysuhde epäilyttää varsinkin pienempien toimijoiden näkökulmasta. Päivi otti talteen tarkemmalla tasolla mainittuja toiveita, huolenaiheita ja ideoita, jotta ne huomioidaan myös selvitystyössä.

Kansallisista tunnuksista luopuminen

Kansallisista tunnuksista luopumiseen liittyy ainakin jossain määrin huolta. Ihmisen on vaikea tunnistaa osapuolta pitkästä tunnisteesta samalla tavoin kuin monin paikoin nykyisin käytössä olevasta lyhyestä kansallisesta tunnisteesta. Ryhmällä olisi halua säilyttää nykyiset kansalliset tunnisteet, jos ei enää tiedonvaihdossa, niin ainakin järjestelmissä ja niiden käyttöliittymissä. Myös ihmisten välisessä keskustelussa ja sähköisessä kommunikoinnissa lyhyet tunnisteet ovat selkeitä. Päivi kirjoitti talteen ideat, joita foorumilaisilla heräsi ja hyödyntää niitä luopumisen suunnittelussa.

Reaaliaikatiedonvaihto

Kevyemmän reaaliaikatiedonvaihdon palvelu on valmistumassa ja testaus pilottiasiakkaiden kanssa lähestyy. Päivi varmistaa, milloin tekniset määrittelyt jaetaan asiakkaille sekä mikä on pilottiasiakkaiden tilanne eli onko niitä riittävä määrä tai mahtuisiko niitä lisää. *Tekniset määrittelyt saadaan asiakkaille toivottavasti vielä syyskuun aikana ja pilottiasiakkaaksi on vielä mahdollisuus päästä.*

Ryhmä piti hyvänä sitä, että tiekartalla näkyy kaikki tiedonvaihtoon liittyvät projektit eri tasoilla, vaikka tiedonvaihdon kehitys tapahtuu pohjoismaisella tai eurooppalaisella tasolla kuten vaikkapa NBM-hankkeen projektit.

1.6 Muut asiat

Jari A antoi palautetta Fingridin webinaarisarjojen materiaaleista. Viimeisin materiaali ei ole aluksi samassa paikassa kuin aikaisemmat materiaalit, vaan ilmestyvät sinne vasta myöhemmin. Uusin materiaali on yleensä saatavilla jostain erillisestä paikasta. *Päivi kysyi tilanteesta, eikä toimintamallia tunnistettu. Tässä ovat varmuuden vuoksi suorat linkit webinaarimateriaaleihin: [Energiamarkkina](#) (Uusi mFRR-energiamarkkina) ja [kapasiteettimarkkina](#) (mFRR-kapasiteettimarkkinan pohjoismainen markkinapaikka)*

Kehitysfoorumin seuraava kokous on torstaina 28.11.2024 kello 12:00-15:45.

Jakelu Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihdon kehitysfoorumi

Tiedoksi Tukkusähkömarkkinoiden tiedonvaihtotiimi